

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/73327,XVII-Rajd-Pieszy-Szlakiem-Zolnierzy-5-Wilenskiej-Brygady-AK-mjr-Lupaszki-Bory-Tu.html>
26.04.2024, 09:21

XVII Rajd Pieszy Szlakiem Żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK mjr. „Łupaszki” - Bory Tucholskie, 22-26 czerwca 2019

Rozdanie ryngrafów, wspólne ognisko, wykłady historyczne. 26 czerwca zakończył się współorganizowany przez IPN Gdańsk XVII Rajd Szlakiem Żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK.

Zakończył się XVII Rajd Pieszy Szlakiem Żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK mjr. „Łupaszki”.

Zakończył się XVII Rajd Pieszy Szlakiem Żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK mjr „Łupaszki”. To kolejna edycja, mocno wpisująca się w krajobraz budowania wiedzy historycznej młodego pokolenia. Jego organizatorem jest Stowarzyszenie Historyczne im. 5 Wileńskiej Brygady AK, które skupia miłośników oraz badaczy historii Polski z terenu całego kraju. Celem naszej działalności jest przede wszystkim propagowanie i poszerzanie wiedzy na temat historii Polski oraz wspieranie patriotycznego wychowania młodzieży. Propagujemy

wzory postaw etycznych i obywatelskich żołnierzy podziemia niepodległościowego, upamiętniamy ważne wydarzenia i osoby w historii Narodu Polskiego. W naszym działaniu staramy się szczególnie uwzględniać postawę żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK, dowodzonych przez mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszkę”.

Jednym z naszych przedsięwzięć edukacyjnych jest organizowany cyklicznie Rajd Pieszy, który jest najstarszą i największą tego typu imprezą w Polsce. Tegoroczna edycja Rajdu odbyła się w Borach Tucholskich w dniach 22-27 czerwca. Podobnie jak co roku wsparły nas Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum II Wojny Światowej oraz Urząd ds. Kombatantów i Osób Represjonowanych. Z dumą informujemy także, iż XVII Rajd został objęty honorowym patronatem przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę.

W tym roku udział wzięło blisko 200 uczestników – głównie młodzieży choć nie brakowało osób dorosłych a także całych rodzin. Jego uczestnicy przez pięć dni szli tymi samymi drogami, na których działali żołnierze podziemia niepodległościowego. Wszyscy podzieleni byli na 12 patroli, których patronami zostali żołnierze walczący w oddziałach partyzanckich. Program Rajdu wypełniony był licznymi zadaniami, m.in. wykładami, pokazami, ćwiczeniami sprawnościowymi i grami terenowymi. Znalazły się w nim także spotkania z ostatnimi żyjącymi kombatantami powojennej walki o niepodległą Polskę. Podstawowym celem Rajdu jest bowiem przekazanie wiedzy historycznej młodemu pokoleniu.

Cechą charakterystyczną naszej imprezy jest to, że młodzież stara się zachować „styl” działalności 5 Wileńskiej Brygady AK – dbać o wygląd zewnętrzny, prowadzić wśród miejscowej ludności akcje informacyjne oraz zachowywać zasady taktyki partyzanckiej w czasie wykonywania specjalnych zadań z zakresu terenoznawstwa.

W tym roku w przygotowanie wydarzenia włączyło się po raz kolejny Wojsko Polskie. Żołnierze 9 Warmińskiego Pułku Rozpoznawczego im. ppłk Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”, zaczęli się przygotowywać już na początku bieżącego roku. Na rajd przybyło 26 żołnierzy, przywożąc m.in. zestawy do nauki ratownictwa medycznego, siatki maskujące, materiały logistyczne a także dwie kuchnie polowe, które zapewniały codzienny ciepły posiłek.

Całość imprezy zaczęła się w sobotę 22 lipca w Lubichowie koło Starogardu. Korzystaliśmy z gościnności Publicznego Gimnazjum im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego. Po krótkim rozpoczęciu, wydano poszczególnym patrolom specjalne koszulki rajdowe, rozkazy i pakiety żywnościowe. Każdy musiał zaopatrzyć się na kilka dni marszu. Do każdego patrolu dołączył żołnierz 9 WPR, który jako „cichociemny” miał w czasie wędrówki przekazywać swoją wiedzę na temat poruszania się w terenie.

Przez kolejne dni uczestnicy rajdu współzawodniczyli pomiędzy sobą, pokonując trasy od kilkudziesięciu do stu kilkudziesięciu kilometrów. Podążali szlakiem żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK. Do pomocy mieli jedynie mapę i kompas. Każdemu patrolowi towarzyszyła biało-czerwona flaga, często z daleka wskazująca obecność rajdowiczów. Po drodze

wykonywali oni różne punktowane zadania polegające np. na ukrywaniu się przed podążającymi za nimi funkcjonariuszami UB, odgrywanymi przez organizatorów Rajdu. Nocleg znajdowali samodzielnie w mijanych miejscowościach.

Wzruszającym elementem było spotkanie w trasie patrolu, który za patrona przybrał Józefa Franczaka „Lalka”. Zaszczycił nas bowiem swoją obecnością Marek Franczak, syn „Lalka”. Spotkanie młodych ludzi z Markiem Franczakiem dostarczyło wielu wzruszeń obu stronom.

Ważnym elementem rajdu była tzw. akcja informacyjna. Polegała ona na przekazywaniu informacji o rajdzie i żołnierzach wyklętych mieszkańcom mijanych miejscowości. Ponadto uczestnicy rajdu pozyskiwali nieznane dotąd relacje o działalności leśnych partyzantów, które zostaną przekazane m.in. historykom Instytutu Pamięi Narodowej. Mimo ulewnej pogody pierwszego dnia uczestnikom rajdu dopisywał dobry nastrój. Mogli również liczyć na życzliwość mieszkańców m.in. w znajdowaniu miejsc noclegowych.

Marsz zakończył się we wtorek w Lubichowie, wspólnym ogniskiem i relacjami z przebytej trasy. Warto wspomnieć, iż praktycznie przez cały czas wspierała nas logistycznie kuchnia polowa 9 WPR, serwując słynną żołnierską grochówkę, bigos, gulasz ale także takie dania jak wołowina czy kurczak w sosie śmietanowym!!!

Ostatni dzień Rajdu rozpoczęto od uroczystej mszy świętej, której celebrazem był ks. Jarosław Wąsowicz, tradycyjnie trafiający słowem homilii do uczestników. Po jej zakończeniu wszystkim wręczono pamiątkowe ryngrafy z wizerunkiem Matki Bożej Ostrobramskiej, takie jakie nosili partyzanci mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”.

Wkrótce potem na nieodległej strzelnicy w Bietowie, przeprowadzono pięciogodzinne szkolenie m.in. z podstaw ratownictwa medycznego, zasad poruszania się w terenie, musztry czy umiejętności maskowania się. Jednocześnie każdy z uczestników oddał po 10 strzałów na osi strzeleckiej, starając się zdobyć jak najlepszy wynik.

Finał rajdu nastąpił po szkoleniu w gościnnych murach Publicznego Gimnazjum im. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego. Wyłonione zostały najlepsze patrole. Pierwsze miejsce i nagrodę ufundowaną przez Prezydenta RP Andrzeja Dudę zdobył patrol pod komendą Piotra Marchewki. Wręczono również inne nagrody, w tym dla najlepszego strzelca, z rywalizacji pierwszego dnia. Wszyscy uczestnicy Rajdu otrzymali, jak co roku, upominek od Stowarzyszenia organizującego Rajd. Bardzo miłym gestem było wręczenie przez żołnierzy 9 WPR wszystkim uczestnikom Rajdu wojskowych racji żywnościowych, będących wielką atrakcją.

Po raz pierwszy Rajd Pieszy Szlakiem Żołnierzy 5 Wileńskiej Brygady AK odbył się w 2002 roku. Wzięła w nim udział garstka zapaleńców leśnych wędrowek, którzy w większości nie mieli bladego pojęcia, kim są żołnierze niezłomni. W ostatnich edycjach uczestniczyło kilkaset osób – młodzież z Polski, jak i zagranicy, dla których „Inka”, „Zagończyk”, „Żelazny” to bohaterowie.

Uczestnicy rajdu przemierzają miejscowości położone w Borach Tucholskich, związane z historią słynnego oddziału majora „Łupaszki”.

Na początku tworzone są ok. 10-osobowe patrole z pełnoletnim opiekunem na czele. Zadaniem każdego oddziału jest przejść wyznaczoną przez organizatorów trasę. Pojedyncze odcinki wynoszą od kilku do kilkudziesięciu kilometrów. Po przejściu całej trasy sumowane są punkty zdobyte podczas wykonywania zadań i ustalana jest klasyfikacja generalna. Jednak na wszystkich, niezależnie od wyniku, czekają nagrody.

Od samego początku w rajdzie chodziło o „nietypową edukację”.

- Chcieliśmy, by - oprócz zmagania z pogodą czy męczącą trasą - ludzie poznali historię słynnego oddziału majora „Łupaszki”, który działał na Pomorzu od jesieni 1945 roku - zaznacza prof. Piotr Niwiński z IPN Gdańsk, współorganizator rajdu.

Dlatego młodzi ludzie odwiedzają miejsca słynnych akcji leśnych partyzantów czy gospodarstwa, w których żołnierze znajdowali schronienie, spotykają się z świadkami historii, poznają najnowsze dzieje ziem, przez które wędrują.

Organizatorem rajdu jest Stowarzyszenie Historyczne im. 5. Wileńskiej Brygady AK. Współorganizatorami wydarzenia są: Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku, Muzeum II Wojny Światowej oraz Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych.

Akcje 5 Wileńskiej Brygady AK na Pomorzu zaczęły się w kwietniu 1946 roku. Głównym celem oddziałów była obrona ludności przed represjami ze strony aparatu administracyjnego i organów bezpieczeństwa władzy komunistycznej. Rozbijano posterunki Milicji Obywatelskiej i Urzędu Bezpieczeństwa, dezorganizowano strukturę partyjną, zwalczano pospolity bandytyzm.

PLIKI DO POBRANIA

[\(doc, 6.45 MB\) 18.06.2019 14:00](#)